

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj

Številka: 060-10-12/2021/7
Ljubljana, 6. 9. 2021

Predlog

Z A P I S N I K

67. seje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je bila v ponedeljek, 30. 8. 2021, v dvorani Državnega sveta, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 14. uri in se zaključila ob 15.55 uri.

Prisotnost članov komisije:

- predsednik: Dušan Strnad
- podpredsednik: Samer Khalil
- člani: Dejan Crnek, Franc Golob, Janoš Kern, Oskar Komac, Milan Ozimič, Bojan Režun, Franci Rokavec, Matjaž Švagan, Davorin Terčon, mag. Igor Velov, Bogomir Vnučec, Cvetko Zupančič.

Opravičeno odsotni:

- Franjo Naraločnik, Bojan Popovič, Branko Šumenjak.

Vabljeni:

- Darko Trajanov, Matjaž Vrčko, Ministrstvo za infrastrukturo
- Hinko Šolinc, Ministrstvo za infrastrukturo
- Milorad Draganić, Združenje mestnih občin Slovenije
- dr. Andreja Čufar, Barbara Krivic, Trgovinska zbornica Slovenije – Sekcija veletrgovcev z zdravili
- Dušan Verbič, poslanec Državnega zbora
- mag. Andrej Rajh, poslanec Državnega zbora, PS SAB
- Tomaž Lah, Agencija za energijo.

Sprejet dnevni red:

1. **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2J) – skrajšani postopek, EPA 1823-VIII (326-02-3/2021)**
2. **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683-VIII (501-01-2/2021) – zainteresirana komisija**
3. **Letno poročilo Agencije za energijo za leto 2020, EPA 2009-VIII (320-01-4/2021)**
4. **Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2020, EPA 2010-VIII (320-01-3/2021)**
5. **Potrditev zapisnikov 65. in 66. seje komisije**
6. **Razno**

* * *

Komisija je bila sklepčna in je potrdila (10 ZA, 0 PROTI) dnevni red.

Ad 1)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Mašo Kociper.

Komisija **podpira** predlog zakona.

Kot ugotavlja komisija, se s predlaganimi rešitvami želi zagotoviti, da bi bili upokojnenci, starejši od 65 let, invalidi in vojni veterani, po vzoru dobre prakse brezplačnih voženj v medkrajevnem linijskem prevozu v notranjem v cestnem in železniškem prometu, upravičeni tudi do brezplačnega prevoza v mestnem linijskem prometu oz. v občinah, kjer se prevozi izvajajo kot obvezna javna služba ali v okviru koncesije (Ljubljana, Maribor, Nova Gorica, Postojna, Velenje, Murska Sobota). S tem se želi poskrbeti za čim varnejše prevoze navedenih kategorij potnikov ter spodbuditi trajnostno mobilnost, ki ima pozitivne učinke na okolje. Prav tako predlog zakona prinaša zakonsko podlago za brezplačen javni potniški prevoz dijakov, udeležencev izobraževanj odraslih ter študentov po celotni Sloveniji v času poletnih počitnic. Predlagatelj zakona ocenjuje, da oba navedena predloga prinašata okoli 7 mio finančnih posledic za državni proračun. Glede nedavne ugotovitve Mednarodnega panela za podnebne spremembe o nujnosti čimprejšnjega odziva na podnebne spremembe, za katere nosi največjo odgovornost človek, je treba v luči zmanjšanja emisij toplogrednih plinov bistveno povečati delež javnega potniškega prometa. Ob tem predlagatelj opozarja tudi na nedavno sprejete večje zaveze Evropske komisije glede znižanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030.

Komisija se je seznanila z ustnim stališčem Ministrstva za infrastrukturo, kjer nimajo vsebinskih zadržkov do predloga zakona in mu ne nasprotujejo, menijo pa, da zakon niti ni potreben, saj že veljavna zakonska ureditev omogoča ureditev razmerij z mesti na način, kot se predlaga s predmetnim predlogom zakona. Na Ministrstvu za infrastrukturo dodajo, da zadnje spremembe Pravilnika o izvajanju subvencioniranega prevoza že s tem šolskim letom uvajajo veljavnost tovrstnih vozovnic preko celega šolskega leta in na celotnem ozemlju Republike Slovenije. Cena subvencioniranih vozovnic ostaja na isti ravni, 25 evrov za mesečno vozovnico in 200 evrov za letno vozovnico. Poleg tega so se ukinile polletne subvencionirane vozovnice, saj med upravičenci ni bilo velikega interesa.

Na opozorilo predstavnika Ministrstva za infrastrukturo, da je treba zaradi zadnje novele Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-21) predlog zakona ustrezno spremeniti in prilagoditi, je predlagatelj zagotovil, da bo v nadaljnjem zakonodajnem postopku to storil. Glede na časovnico obravnave zakona v Državnem zboru na Ministrstvu za infrastrukturo predlagajo tudi ustrežnejše prehodno obdobje za začetek uporabe določb zakona, da se pravočasno zagotovi prilagoditev elektronskega sistema na predlagane novosti.

Na vprašanje, ali so ocenjena finančna sredstva za predlagane zakonske rešitve zagotovljena, je bilo pojasnjeno, da v tem trenutku niso zagotovljena, saj se pri načrtovanju proračunskih sredstev upošteva vsakokratna veljavna zakonodaja. Po mnenju predstavnikov resornega ministrstva je tudi z vidika zagotovitve potrebnih proračunskih sredstev za izvajanje predlaganih rešitev treba zagotoviti ustrezno prehodno obdobje za začetek uporabe zakona.

Komisija podpira brezplačen linijski mestni prevoz za upokojnence oz. starejše od 65 let, invalide in vojne veterane, saj predstavlja enega od ukrepov za večjo uporabo javnega potniškega prevoza v mestih. S tovrstni ukrepi v prometnem sektorju lahko pripomoremo k razbremenitvi okolja, saj je promet z največjim deležem emisij toplogrednih plinov ključni sektor pri doseganju nacionalnih ciljev trajnostnega razvoja.

Komisija podpira tudi zakonsko ureditev brezplačnega javnega potniškega prevoza dijakov, udeležencev izobraževanj odraslih ter študentov po celotni Sloveniji v času poletnih počitnic, saj je to primerneje od podzakonske ureditve tovrstne pravice navedenih upravičencev do subvencioniranih vozovnic.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Dušan Strnad.

* * *

Komisija je podprla predlog zakona (12 ZA, 0 PROTI).

Ad 2)

Komisija je *kot zainteresirana komisija* obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim mag. Dušanom Verbičem. Komisija se je seznanila s stališči Občine Domžale, Mestne občine Ljubljana, Združenja mestnih občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije, Mestne občine Murska Sobota ter Trgovinske zbornice Slovenije – Sekcije veletrgovcev z zdravili.

Komisija **ne podpira** (5 ZA, 5 PROTI) predloga zakona.

Predstavnik predlagatelja zakona je predstavil vsebino zakona in pojasnil razloge za njegovo predložitev. Kot poudarja predlagatelj zakona, morajo občine kot ustanoviteljice javnih lekarniških zavodov na primarni ravni imeti več samostojnosti pri njihovem ustanavljanju in medsebojnem povezovanju z drugimi občinami ter zagotovljeno večjo varnost v primeru sodelovanja več občin pri ustanavljanju skupnega javnega lekarniškega zavoda.

S predlagani rešitvami se želi zagotoviti učinkovitejše delovanje lekarn v smislu boljše dostopnosti, hitrejših in cenejših storitev lekarniške dejavnosti za občane in ostale uporabnike lekarn. Slednje se želi zagotoviti s predlagano spremembo veljavne zakonske ureditve, ki odpravlja prepoved vertikalne povezave na področju lekarniške dejavnosti in javnim lekarniškim zavodom omogoča ustanavljanje lastnih dobaviteljev. S povečanjem konkurenčnosti na trgu dobaviteljev bi se namreč cene v dobavni verigi znižale, obenem pa vsi dobički iz dobavne verige ostanejo ustanovitelju javnega lekarniškega zavoda (občini) ali se prelevijo v nižje cene zdravil in drugih lekarniških storitev. Predlagano možnost ustanavljanja lastnega dobavitelja s strani javnih lekarniških zavodov predlagatelj utemeljuje tudi z velikimi razlikami v ceni samoplačniških artiklov med različnimi javnimi lekarniški zavodi, ki jih je pokazala tudi primerjava cen dveh samoplačniških artiklov (50 komadov obraznih mask in 20 tablet Lekadola, 500 mg) v treh javnih lekarniških zavodih (Lekarna Ljubljana, Gorenjske lekarne in Dolenjske lekarne) 26. 3. 2021 in 21. 7. 2021. Eden od ciljev predloga zakona je tudi zagotovitev nadaljnjega delovanja dveh lastnih dobaviteljev javnega lekarniškega zavoda Lekarne Ljubljana (LL Grosist d.o.o.) in Mariborske lekarne Maribor (Farmadent, d.o.o.). Predlagatelj poudarja, da predlog zakona v ničemer ne posega v farmacevtsko stroko in tudi ne v obstoječo mrežo lekarn, ki jo sestavljajo javni lekarniški zavodi in koncesionarji.

Predlagatelj je dodatno pojasnil, da je veljavna prepoved vertikalne povezave na področju lekarniške dejavnosti povzročila obstoj tržnih oligopolov, kar se je v situaciji COVID-19 krize, ko je na trgu preskrbe z zdravili in medicinskimi pripomočki prihajalo do motenj, izkazalo kot pomanjkljivo. Javno zdravstvo je glede dobave medicinske opreme in pripomočkov v

nezavidljivi situaciji, saj je odvisno od ponudbe in povpraševanja na trgu, ki narekuje cene, ki pa so višje od tistih, ki bi jih javni lekarniški zavod plačal svojemu lastnemu dobavitelju.

Kot ugotavlja komisija, predlog zakona spreminja tudi opredelitev pojma gravitacijsko območje in ureja položaj dnevnih (delovno aktivnih) in sezonskih (študentje, turisti) migrantov pri določanju lekarniške mreže, saj po mnenju predlagatelja na učinkovito preskrbo z zdravili in medicinskimi pripomočki na določenem območju vpliva tudi število dnevnih in sezonskih migrantov, kar pa veljavni zakon pri določanju mreže lekarniške dejavnosti ne upošteva.

Nadalje predlog zakona odpravlja poseg v lokalno samoupravo, ki je omejil možnost soustanoviteljstva javnih lekarniških zavodov zgolj na sosednje občine. Predlagatelj meni, da tovrstna omejitev po nepotrebnem omejuje občine pri izvajanju njihove originarne pristojnosti zagotavljanja lekarniške dejavnosti na primarni ravni. Po novem bi tako občina ustanoviteljica lekarne lahko sklenila z drugo občino pogodbo, na podlagi katere lahko njen javni lekarniški zavod izvaja lekarniško dejavnost na območju druge občine. Občina bi tako lahko, poleg možnosti ustanovitve javnega zavoda ali podelitve koncesije, dobila možnost sklepanja pogodbe z drugo občino za izvajanje tovrstne dejavnosti, v kateri bi pogodbeni stranki uredili vsa medsebojna razmerja. Tovrstni predlog je namenjen predvsem manjšim občinam, na območju katerih po besedah predlagatelja ne bi bilo smotno ustanavljati lastnega zavoda.

Na podlagi slabih izkušenj v preteklosti, ko občine soustanoviteljice skupnih javnih zavodov predhodno niso sprejele sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih, zaradi česar so se in se še zmeraj dogajajo različne blokade pri upravljanju zavodov, se predlaga obveznost občin, da pred ustanovitvijo skupnega javnega lekarniškega zavoda obvezno sprejmejo tovrstni sporazum.

Predlagana sprememba Zakona o lekarniški dejavnosti prinaša tudi odpravo zahteve po predhodnem mnenju pristojne zbornice in soglasju resornega ministrstva k ustanovitvi lekarne oz. njene podružnice, saj po mnenju predlagatelja tovrstna zahteva posega v način izvajanja javne službe, ki je v originarni pristojnosti občin. Pri tem predlagatelj zakona pojasnjuje, da se vpliv lekarniške zbornice in Ministrstva za zdravje še naprej ohranja v okviru postopka ugotavljanja usposobljenosti posamezne lekarne za izvajanje njene dejavnosti. Dodatno predlagatelj izpostavlja, da sedanja ureditev daje preveliko težko vsakokratni politični oblasti, saj praksa izkazuje tudi primere večletnih postopkov (neuspešnega) pridobivanja predhodnega soglasja resornega ministrstva, četudi pristojna sodišča odločijo v prid občin.

Komisija je bila seznanjena, da imajo občine članice Skupnosti občin Slovenije različna mnenja o predlogu zakona. Medtem ko bi predlagane rešitve lahko ustrezno urejale lokalno pogojene težave v nekaj občinah, bi po drugi strani lahko imele daljnosežne negativne posledice za dostopnost do zdravil v ruralnih okoljih. Vedno slabši dostopnosti poštnih, bančnih storitev v tovrstnih okoljih bi se tako lahko pridružile tudi lekarniške dejavnosti. V Skupnosti občin Slovenije opozarjajo, da je treba zaznane konkretne težave v nekaterih lokalnih okoljih sistematično urediti na način, da ne bodo zakonske rešitve povzročile novih težav v drugih okoljih. Na podlagi tega Skupnost občin Slovenije poziva, da se v izogib parcialnih in za nekatera okolja zelo problematičnih rešitev, ki bi lahko zamajale celotni sistem, postopek sprejemanja zakona ustavi ter v sodelovanju s stroko in občinami pristopi k pripravi ustrežnejše in celovitejše lekarniške zakonodaje, ki bo občinam zagotovila njihovo pristojnost na področju ustanavljanja lekarniške dejavnosti na primarni ravni ter ohranila dostopnost lekarniške dejavnosti vsem prebivalcem pod enakimi pogoji, kakovost preskrbe, ekonomsko vzdržnost sistema in enakomeren razvoj.

Komisija je bila seznanjena, da je skupščina Združenja mestnih občin Slovenije sprejela soglasno podporo predlogu zakona in pri tem izpostavila, da je lekarniška dejavnost izvirna naloga občin, ki jo zagotavljajo na primarni ravni z določanjem mreže lekarniške dejavnosti.

Zato je prav, da ima občina pri zagotavljanju te dejavnosti ustrezno mero samostojnosti, tako z organizacijskega kot drugih vidikov. V Združenju mestnih občin Slovenije podpirajo možnost, da lahko javni lekarniški zavod ustanovi pravno osebo, katere temeljna dejavnost je dobava zdravil, saj bo s tem v večji meri zasledovan namen predloga zakona.

Kot ugotavlja komisija, Trgovinska zbornica Slovenije - Sekcija veletrgovcev z zdravili nasprotuje predlogu zakona, saj naj bi uzakonjal nezakonito stanje. Predlog zakona predvideva ustanovitev samostojnega veletrgovca z zdravili znotraj javnega lekarniškega zavoda in to mimo Zakona o zdravilih, ki natančno ureja pogoje in način, pod katerimi sme delovati veletrgovec z zdravili. Zato ne drži trditev predlagatelja, da zakon ne posega v farmacevtsko stroko. Pri tem poudarjajo, da sicer a priori ne nasprotujejo odpravi vertikalnega povezovanja na področju lekarniške dejavnosti, ki ga poznajo tudi v mnogih drugih državah članicah EU, vendar mora biti tovrstna sprememba uvedena sistematično in ne parcialno. Pravica ustanavljanja in medsebojnega vertikalnega povezovanja bi morala biti obojestranska, kar pomeni, da bi moral imeti tudi veletrgovec z zdravili možnost lastniške povezave z drobnoprodajno mrežo oz. lekarnami. Za to pa bi potrebovali nov zakon, ki bi tudi omilil regulacijo lekarniške dejavnosti, ki je regulirana tako z demografskimi in geografskimi kriteriji ter kriteriji zdravstvene službe in lastništva. Kriterije bi lahko spremenili, vendar je za to potreben predhodni konsenz družbe.

Komisija poudarja, da je zagotavljanje dostopnosti do kakovostne in učinkovite preskrbe z zdravili temeljno poslanstvo izvajalcev lekarniške dejavnosti na primarni ravni, pri čemer je ključnega pomena, da je vsem uporabnikom omogočen dostop do storitev lekarniške dejavnosti oz. do zdravil pod enakimi pogoji. To je tudi eden od ciljev predloga zakona, do katerega pa imajo člani komisije deljena mnenja.

Po mnenju nekaterih sicer veljavna zakonska ureditev lekarniške dejavnosti ne zagotavlja zadostne avtonomije občin pri ustanavljanju javnih lekarniških dejavnosti na primarni ravni, vendar predlog zakona ne odpravlja na ustrezen način zaznanih težav v praksi. Nekateri člani komisije zato izražajo bojazen, da bi predlagane zakonske rešitve po vzoru bančnih in poštних storitev spodbudile zapiranje lekarn v manj poseljenih podeželskih krajih in s tem povzročile slabšo dostopnost njihovih prebivalcev do lekarniške dejavnosti.

Občine so zainteresirane za čim večji iztržek iz naslova izvajanja tržnega dela storitev lekarniške dejavnosti, ki ga lahko namenijo za izboljšanje zdravstvene oz. lekarniške mreže ali pa za njeno širitev s ciljem boljše dostopnosti prebivalcev do lekarniških storitev v bolj oddaljenih in manjših krajih (npr. z manj kot 5.000 prebivalcev), pri čemer se zavedajo izzivov nižjih dobičkov iz naslova izvajanja storitev lekarniške dejavnosti v manjših krajih. V nekaterih okoljih (npr. kraške občine) praksa kaže, da je med ponudniki lekarniških storitev vseskozi velik interes za vstop v lekarniško mrežo občin z večjim številom prebivalstva (ki je že pokrita), hkrati pa ne kažejo nobenega interesa za opravljanje lekarniške dejavnosti v manjših krajih. Iz tega vidika obstaja nevarnost, da bi prihod novih ponudnikov iz drugih območij ogrozil poslovanje obstoječih ponudnikov lekarniške dejavnosti in posledično bi lekarne ostale le še v večjih krajih. Zato nekateri člani komisije nasprotujejo predlogu zakona in pričakujejo povabilo občin oz. njihovih reprezentativnih združenj v strokovno skupino, ki bi pripravila ustrezne spremembe zakonodaje s področja lekarniške dejavnosti, ki bo zagotovila avtonomnost občin pri ustanavljanju javnih lekarniških zavodov in večjo vlogo pri njihovem upravljanju, hkrati pa ohranila dostopnost lekarniške dejavnosti vsem uporabnikom pod enakimi pogoji.

Na drugi strani so nekateri člani komisije podprli predlog zakona, ki poudarja samostojnost občin oz. občinskih svetov pri določanju mreže lekarniške dejavnosti na primarni ravni ter javnim lekarniškim zavodom omogoča ustanavljanje lastnega dobavitelja zdravil in medicinskih pripomočkov.

Predlagane rešitve po mnenju podpornikov predloga zakona tako zagotavljajo kakovostne in vsem uporabnikom dostopne lekarniške storitve pod enakimi pogoji. Pri tem je bil še posebej izpostavljen primer Mestne občine Ljubljana, kjer so tudi zaradi dnevnih migracij (delavci, študentje, turisti) potrebe po zagotavljanju preskrbe prebivalstva in drugih uporabnikov z zdravili bistveno večje kot jo lahko zagotovi z veljavnim zakonom določena mreža lekarniške dejavnosti. Pri tem je bilo poudarjeno, da manjše in bolj oddaljene občine s predlaganimi rešitvami nič ne izgubijo, saj je odločitev o ustanovitvi lekarne ali morebitnem povabilu javnega zavoda iz druge občine v pristojnosti vsake posamezne občine. Zato tudi ni razumljivo, zakaj manjše občine nasprotujejo predlagani zakonski rešitvi, ki občinam daje pravno podlago, da izberejo najbolj racionalen način izvajanja lekarniške dejavnosti na svojem območju. Pri tem se tudi sprašujejo, kako lahko predlagane zakonske rešitve povzročijo ukinjanje lekarn v manjših krajih, če pa predlog zakona omogoča lažje in hitrejše ustanavljanje lekarniških podružnic. Primer dobre prakse je Javni zavod Lekarna Ljubljana, ki ga je ustanovila Mestna občina Ljubljana in ki s svojimi poslovalnicami uspešno in kvalitetno oskrbuje prebivalce številnih obljubljskih občin ter na račun boljših poslovnih rezultatov v večjih okoljih nudi kvalitetne storitve prek podružnic tudi prebivalcem manjših krajev, ki bi verjetno brez tovrstne možnosti imeli slabšo dostopnost do lekarniških storitev. Pri tem tudi ne smemo mimo dejstva, da lahko matična lekarna hitro oskrbi podružnico z manjkajočimi zdravili.

V zvezi z nevarnostjo slabšanja dostopnosti prebivalcev manjših krajev do lekarniških storitev nekateri člani komisije opozarjajo, da se lahko občina tovrstnim praksam izogne s sklenitvijo pogodbe s ponudnikom lekarniške storitve druge občine, v kateri ga zaveže k izvajanju dejavnosti v večjih krajih pod pogojem, da jo izvaja tudi v manjših krajih.

Prav tako je bila med člani komisije izražena podpora ustanavljanju lastnih dobaviteljev v okviru javnih lekarniških zavodov, saj bi to pomenilo boljšo ponudbo zdravil in nižje cene, obenem pa bi občini ustanoviteljici javnega zavoda ostalo več dobička iz naslova tržne dejavnosti za namen razvoja zdravstvene in lekarniške dejavnosti na primarni ravni. Pri tem je bilo tudi opozorjeno, da je razmišljanje o spornosti ustanovitve lastnega dobavitelja s strani javnega lekarniškega zavoda nerazumljivo, če vemo, da lahko tuji veletrgovci ustanovijo podjetje s sedežem v tujini, katerih dobiček ne ostaja v Sloveniji, ampak ga matična podjetja prek različnih mehanizmov kanalizirajo v tujino.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Dejan Crnek.

* * *

Komisija ni podprla predloga zakona (5 ZA, 5 PROTI).

Ad 3)

Komisija je obravnavala Letno poročilo Agencije za energijo za leto 2020 (v nadaljevanju: letno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Agencija za energijo.

Komisija **se je seznanila** z letnim poročilom.

Agencija kot nacionalni energetske regulator usmerja in nadzira izvajalce energetskih dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter na področju toplote in drugih energetskih plinov. Letno poročilo je agencija pripravila v skladu z ustaljeno prakso letnega poročanja o delu na področju trga z energijo, pri čemer je njeno delo osredotočeno na usmerjanje in nadziranje izvajalcev energetskih dejavnosti na področju elektrike in zemeljskega plina ter na področju toplote in obnovljivih virov energije (OVE) ter učinkovite

rabe energije (URE). Letno poročilo vsebuje vsebinski del in v skladu z zakonodajo s področja javnega sektorja tudi računovodski del. Poročilo je strukturirano na način, ki mogoča primerjavo s programom dela agencije, pri čemer so pri vsaki nalogi opisane aktivnosti in dosežki, kazalniki uspešnosti ter morebitni vzroki za odstopanja.

Kot ugotavlja komisija, je agencija lani, kljub omejitvam, vezanih na epidemijo Covid -19, realizirala vse prioritete naloge oz. večinoma opravila zastavljene naloge in cilje, nekatere naloge pa z odstopanji.

Agencija je veliko pozornosti namenjala razvoju trga, saj so bile 2020 opredeljene usmeritve nadaljnjega razvoja podnebno nevtralne družbe, kar se je zaokrožilo v letošnjem letu s sprejetjem Resolucije o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050. Sprejet je bil tudi nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN), ki med drugim zajema tudi razsežnost razvoja notranjega trga z energenti, ki je z vidika izkoriščanja pametnih omrežij in novih tehnologij čedalje pomembnejši. Vloga agencije je spodbuditi regulirana podjetja, da pri načrtovanju vlaganj v razvoj omrežij sprejmejo vse ukrepe, ki vodijo v stroškovno učinkovita vlaganja in večjo učinkovitost omrežij. Kot je pojasnil predstavnik agencije, prihaja v ospredje trg s prožnostjo in aktivni odjem ter vzpostavitev vseh ustreznih pogojev (digitalizacija) za realizacijo tovrstnega razvoja. Teži se k nadaljnjemu učinkovitemu razvoju pametnih omrežij, s čimer lahko pripomoremo k doseganju okoljskih ciljev.

Kot izhaja iz letnega poročila, je bilo v letu 2020 odjemalcem ves čas zagotovljena nemotena preskrba z električno energijo, zemeljskim plinom in toploto. Z ukrepom znižanja omrežnine gospodinjstvom in malim poslovnim odjemalcem je agencija želela omiliti posledice krize za navedene odjemalce, pri tem pa ni posegala v stroške izvajanja dejavnosti, saj je zanesljiva in kvalitetna oskrba z električno energijo velikega pomena.

Kljub drugačnemu letu 2020 je agencija pripravila in izvedla dva javna poziva (julij in december 2020) za prijavo projektov proizvodnih naprav na OVE in v soproizvodnji toplote in elektrike (SPTTE) oz. vstop v podporno shemo v višini 20 mio evrov. Izvedla je izbirna postopka projektov iz javnih pozivov iz decembra 2019 in julija 2020. Že tretje leto zapored je od 20 mio evrov ostalo skoraj 16 mio evrov nerazdeljenih.

Agencija je preverjala pravilnost posredovanih izračunanih odstopanj od regulativnega okvira za leto 2019 ter z ekonomskim reguliranjem zagotavljala, da se odjemalcem višje realizirani stroški elektrooperaterjev in distribucijskih podjetij od priznanih ne odražajo v tarifah za omrežnino. Spremljala je tudi izvajanje regulativnega okvira za leto 2020 ter izvedla potrebne dejavnosti v zvezi s pripravo regulativnega obdobja 2022–2024, ki bo zaradi številnih sprememb močno posegel v dosedanjo regulativno prakso. V letu 2020 je agencija izvedla 400 nadzornih postopkov in zagotavljala zakonito delovanje izvajalcev energetskih dejavnosti ter prejemnikov državnih pomoči za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov.

Kot ugotavlja komisija, je agencija v lanskem letu sodelovala tudi pri pripravi nove zakonodaje na področju oskrbe z električno energijo in spodbujanju obnovljivih virov (OVE) in učinkovite rabe energije (URE) ter oskrbe s toploto in energetski politiki.

Komisija ponovno ocenjuje, da Agencija za energijo pripravlja vsebinsko obsežna in kvalitetna letna poročila, ki vsebujejo številne koristne in uporabne podatke z njenega področja dela. Komisija podpira cilj agencije, da se čim bolj učinkovito vzpostavi sistem nadaljnjega razvoja omrežij in trga z električno energijo, zemeljskim plinom in toploto.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Dušan Strnad.

Ad 4)

Komisija je obravnavala Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2020 (v nadaljevanju: poročilo), ki ga je Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) predložila Državnemu zboru v obravnavo v skladu s 404. členom Energetskega zakona (EZ-1).

Komisija **se je seznanila** s poročilom.

Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2020 je pripravila agencija v skladu z vsebinskimi usmeritvami Evropske unije in Energetskim zakonom. Poročilo prikazuje stanje in razvoj trgov z električno energijo in zemeljskim plinom, doseganje ciljev na področjih proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov in sproizvodnje, predstavljeno je tudi varstvo odjemalcev, doseženi prihranki energije z učinkovito rabo ter oskrba s toploto.

Kot ugotavlja komisija, je bilo leto 2020 zaradi epidemije Covid-19 velika preizkušnja za energetskega sektorja, ki je pokazal, da so energetske sistemi robustni, odporni tudi na krize večjih razsežnosti. Kritična infrastruktura je vzpostavila vse potrebne mehanizme za normalno delovanje v tem obdobju. Kot je poudaril predstavnik agencije, je bilo odjemalcem ves čas zagotovljena kakovostna oskrba z električno energijo, zemeljskim plinom in toploto, tudi že prej načrtovane naložbe za vzdrževanje in razvoj omrežij so večinoma potekale nemoteno.

V lanskem letu je bila posebna skrb namenjena varstvu pravic odjemalcev, kjer agencija igra ključno vlogo. V primerjavi z letom poprej je bilo lani 27 % manj odklopov gospodinskih odjemalcev električne energije in zemeljskega plina, kar je po besedah predstavnika agencije verjetno tudi posledica odziva energetskih podjetij na krizo zaradi epidemije Covid-19. V teh razmerah je agencija za obdobje treh mesecev znižala omrežnino za gospodinske in male poslovne odjemalce, za isto obdobje pa je jih Vlada oprostila tudi plačevanja prispevka za obnovljive vire. Posledično so bile končne cene električne energije za povprečnega gospodinskega odjemalca na letni ravni nižje kot leto prej. Nekateri dobavitelji energije so znižali cene v določenih obdobjih, bili so podaljšani tudi plačilni roki.

Zaradi zmanjšanja obsega prometa in krčenja obsega gospodarskih dejavnosti, odvisnih od energije, so se znižale emisije toplogrednih plinov, kar izkazuje vpliv številnih dejavnosti in s tem energetike na spremembo okolja. Prav tako je krčenje gospodarskih aktivnosti prispevalo k znižanju končne porabe električne energije za 6 %. Lani je bila, tudi zaradi dobrih hidroloških razmer, pokritost porabe električne energije z domačo proizvodnjo najvišja v zadnjih petih letih, in sicer kar 92,6 %. Delež obnovljivih virov je znašal 35 % vse proizvedene električne energije, elektrarne na fosilna goriva so k skupni proizvodnji električne energije prispevale 26,6 % in NEK 38,4 % vse proizvedene električne energije. Povečalo se je število končnih odjemalcev, pri čemer 1 % vseh odjemalcev električne energije že nastopa tudi v vlogi proizvajalca električne energije – aktivni odjemalci. Kot pojasnjujejo na agenciji, bo treba v prihodnje pri načrtovanju distribucijskih omrežij ter aktivnostih operaterjev večjo pozornost nameniti aktivnim odjemalcem ter obsežni razpršeni proizvodnji električne energije. Lani je bilo zaznati porast tudi na področju samooskrbe (8641 malih fotovoltaičnih naprav).

Kot ugotavljajo na agenciji, se konkurenca na maloprodajnem trgu z električno energijo v zadnjih letih krepi. Z naprednimi merilnimi napravami je opremljenih že 82,9 % uporabnikov distribucijskega elektroenergetskega sistema. Spodbuden je trend zniževanja izgub v elektroenergetskem omrežju in izboljševanje ravni kakovosti oskrbe.

Medtem ko bi morala Slovenija do leta 2020 doseči 25 % skupni delež OVE v končni porabi energije, je zaostanek še 1,5 %. Pri izvajanju podporne sheme za naložbe v OVE sta bila izvedena dva javna poziva, pri tem pa je že tretje leto zapored ostalo velik del sredstev nerazdeljenih (16 mio evrov od 20 mio evrov zagotovljenih sredstev). Pri tem agencija

opozarja, da še vedno ostaja odprto vprašanje izvedljivosti predvsem vetrnih proizvodnih naprav, saj še noben projekt vetrne elektrarne, ki je upravičen do podpor, ni bil realiziran.

Podobno kot trg z električno energijo tudi trg z zemeljskim plinom deluje dobro in je oskrba potekala brez prekinitev. Poraba zemeljskega plina je ostala na enaki ravni kot leto prej. Končna cena zemeljskega plina za gospodinske odjemalce ostaja pod povprečjem cen v EU-27, za poslovne odjemalce pa nad povprečjem cen v EU-27. Agencija ugotavlja, da je tako na področju električne energije kot zemeljskega plina še precej neizkoriščenih možnosti za menjavo dobavitelja oz. število menjav upada. Na agenciji ocenjujejo, da bi lahko bili odjemalci z vidika potencialnih prihrankov bolj aktivni.

V povezavi z zasledovanjem zavezujočih energetske podnebni ciljev na agenciji poudarjajo pomembnost kompleksnejšega načrtovanja prenosnih in distribucijskih energetskih sistemov, kar se nadgrajuje v okviru pilotnih projektov pametnih omrežij in v nadaljevanju v okviru implementacije normativne ureditve. Agencija prek številnih posvetovalnih postopkov in javnih posvetovanj išče odgovore glede potrebnih nadaljnjih sprememb normativnega okvira.

Komisija ocenjuje, da je tudi aktualno, že dvajseto poročilo o stanju na področju energetike, odlično in strukturirano pripravljeno ter s številnimi podatki in prikazom kazalnikov razvoja energetskega trga v Sloveniji razumljivo tudi za širšo zainteresirano javnost.

V luči uresničevanja zastavljenih ciljev glede deležev obnovljivih virov energije v končni rabi energije komisija izpostavlja opozorilo agencije, da še noben potrjen projekt vetrne elektrarne iz naslova javnih pozivov za vstop projektov proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije iz OVE in v soproizvodnji toplote in električne energije (SPTe) v podporno shemo ni bil realiziran. Pri tem na agenciji opozarjajo, da dosedanja nerealizacija tovrstnih projektov ni posledica neustreznega energetskega normativnega okvira, ampak je treba vzroke iskati v dolgotrajnih postopkih umeščanja v prostor. V zvezi s tem komisija izpostavlja, da je že v preteklosti izrazila pričakovanje o spremembi prostorske zakonodaje, ki bo omogočila hitrejša umeščanja proizvodnih objektov za proizvodnjo električne energije iz OVE.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije Dušan Strnad.

Ad 5)

Zapisnika 65. in 66. seje komisije sta bila potrjena brez pripomb (9 ZA, 0 PROTI).

Ad 6)

V okviru te točke je predsednik komisije Dušan Strnad v zvezi s sprejetim sklepom komisije na 64. seji (ob obravnavi Pobude Skupnosti občine Slovenije za odprte razprave glede sofinanciranja investicij v vrtce in osnovno šolstvo), da naj se za sofinanciranje investicij v predšolsko vzgojo in šolsko infrastrukturo zagotovijo dodatna finančna sredstva, članom komisije pojasnil, da je Vlada na 85. seji, 8. julija 2021, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport zagotovila dodatna sredstva za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v proračunskem obdobju 2021-2024 v višini 72,5 mio evrov. S tem bo do sredstev iz naslova februarkega javnega razpisa dodatno upravičenih še 46 projektov v vrtce in 40 projektov v osnovno šolstvo.

Sekretarka
Meta Štembal

Predsednik
Dušan Strnad